

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (177.)
w dniu 24 lipca 2018 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Trzeciego Protokołu do Porozumienia ogólnego w sprawie przywilejów i immunitetów Rady Europy, sporządzonego w Strasburgu dnia 6 marca 1959 r. (druk senacki nr 901, druki sejmowe nr 2546 i 2632).
2. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 24 stycznia 2018 r. (druk senacki nr 926, druki sejmowe nr 2589 i 2752).
3. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o zmianie i zakończeniu obowiązywania Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Warszawie dnia 6 maja 1993 r. (druk senacki nr 927, druki sejmowe nr 2669 i 2766).
4. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji protokołu przystąpienia do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, w celu uwzględnienia przystąpienia Ekwadoru, sporządzonego w Brukseli dnia 11 listopada 2016 r. (druk senacki nr 928, druki sejmowe nr 2725 i 2767).

(Początek posiedzenia o godzinie 10 minut 32)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Marek Rocki)

Przewodniczący Marek Rocki:

Pozwolę sobie zacząć od przywitania wszystkich gości in gremio. Są przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii.

Rozpoczynamy sto siedemdziesiąte siódme posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej.

W porządku obrad mamy 4 ratyfikacje.

Po pierwsze, ratyfikacja Trzeciego Protokołu do Porozumienia ogólnego w sprawie przywilejów i immunitetów Rady Europy sporządzonego w Strasburgu dnia 6 marca 1959 r.

Po drugie, rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 24 stycznia 2018 r.

Po trzecie, rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o zmianie i zakończeniu obowiązywania Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Warszawie dnia 6 maja 1993 r.

Wreszcie po czwarte, rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu przystąpienia do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, w celu uwzględnienia przystąpienia Ekwadoru, sporządzonego w Brukseli dnia 11 listopada 2016 r.

Czy do porządku obrad ktoś z państwa senatorów ma uwagi? Nie ma zgłoszeń.

Czy w sprawie trzeciego protokołu sprawozdawać będzie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, czy Ministerstwo Finansów?

(Głos z sali: Ministerstwo Finansów.)

Bardzo proszę.

**Dyrektor Departamentu
Współpracy Międzynarodowej
w Ministerstwie Finansów
Patrik Łoszewski:**

Dziękuję uprzejmie.

Patrik Łoszewski, Ministerstwo Finansów.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Trzeci Protokół do porozumienia ogólnego w sprawie przywilejów i immunitetów Rady Europy został sporządzony w Strasburgu w 1959 r. Ustanowił on status prawny Funduszu Przesiedleńczego Rady Europy pod auspicjami Rady Europy, który później, w roku 1993, został przekształcony w Fundusz Rozwoju Społecznego Rady Europy, a następnie, w 1999 r. – w Bank Rozwoju Rady Europy. Do dzisiaj funkcjonuje on pod tą nazwą.

Ratyfikacja przedmiotowego protokołu pozwoli na formalne potwierdzenie sytuacji prawnej majątku aktywów i działalności Banku Rozwoju Rady Europy oraz statusu prawnego organów banku, jego funkcjonariuszy. To jest bardzo istotne z punktu widzenia banku, który udziela pożyczek także w Polsce. Od przystąpienia Polski do Banku Rozwoju Rady Europy w 1998 r. na rzecz polskich podmiotów zostały zatwierdzone pożyczki na łączną kwotę blisko 5 miliardów euro. Polska jest jednym z głównych pożyczkobiorców tego banku. Z finansowania korzystają m.in. samorządy oraz banki, instytucje finansowe. Bank brał udział m.in. w projektach na rzecz wspierania budownictwa czynszowego, restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego w regionie śląskim, a aktualnie bierze udział w finansowaniu programu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły.

W ramach ratyfikacji Polska zamierza złożyć jedno oświadczenie – zgodnie z nim kompetencje w zakresie uznawania i stwierdzenia wykonalności orzeczeń wydanych w postępowaniu arbitrażowym posiada właściwy sąd apelacyjny – oraz dwa zastrzeżenia. Jedno to jest zastrzeżenie, w którym Rzeczypospolita Polska zastrzega, że nie będzie związana postanowieniami art. 3 akapitu 2, a orzeczenia wydane w postępowaniu arbitrażowym, o którym mowa w tym protokole, będą podlegały uznaniu i wykonaniu zgodnie z krajową procedurą. W drugim zastrzeżeniu Rzeczypospolita Polska zastrzega sobie prawo do niegwarantowania zwolnienia z podatków od dochodu uzyskanego z odsetek od wyemitowanych obligacji lub pożyczek zaciągniętych przez bank. To zastrzeżenie wynika z naszego dążenia do ograniczenia ulg podatkowych, a przede wszystkim do równego traktowania podmiotów i instytucji działających w kraju oraz do niepogarszania sytuacji Skarbu Państwa jako emitenta papierów wartościowych.

Związanie się Trzecim Protokołem nie spowoduje bezpośrednich skutków finansowych, a pośrednie skutki mogą

pojawić się w przypadku umorzeń i zwrotów podatków pośrednich zawartych w cenie nabytych przez bank dóbr lub usług. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.
Poproszę o opinię Biuro Legislacyjne.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel:

Dziękuję bardzo.
Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!
Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag do ustawy.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.
Otwieram dyskusję.
Senator Wach.

Senator Piotr Wach:

Ja mam jedno pytanie. A mianowicie takie. Ten protokół jest z roku 1973, bank mniej więcej z 1990 r., nasze członkostwo w Radzie Europy to 1992 r. Właściwie jaki jest powód, że my teraz podpisujemy ten protokół? Jest chyba jakiś konkretny powód?

Przewodniczący Marek Rocki:

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Finansów Patryk Łoszewski:

Dziękuję bardzo.
Jest konkretny powód, taki, że chcielibyśmy mieć w pełni uregulowane relacje prawne z tym bankiem. Proces ratyfikacji tego protokołu był w ogóle bardzo wydłużony, dla wielu państw on się odbywał tak naprawdę przez lata. My faktycznie bardzo późno go ratyfikujemy. On praktycznie nic nie zmienia, to znaczy de facto nie powoduje zmian. On jedynie klaryfikuje sytuację prawną i to jest ważne z punktu widzenia przede wszystkim banku. Zgodnie z tym, o czym wcześniej wspominałem, utrzymujemy na bieżąco relacje z tym bankiem. Polskie podmioty – tak naprawdę one, a w mniejszym stopniu Skarb Państwa – w dużym stopniu korzystają z finansowania, dlatego zależy nam na dobrych relacjach. Uznaliśmy, że jest to sprawa, która w ramach poprawności prawnolegislacyjnej statusu nie została jeszcze wykonana, a chcieliśmy doprowadzić do pełnej zgodności. Powiem szczerze, dzieje się to w ramach szerokiego procesu, który prowadzimy w ostatnich kilku latach, dotyczącego zapewnienia pełnej zgodności z regulacjami tego typu. To się wpisuje w pewne działania, które

podjęliśmy w Ministerstwie Finansów właśnie po to, aby mieć absolutnie klarowną sytuację. Ale w praktyce nie ma żadnego innego powodu. To nie jest tak, że w jakikolwiek sposób było to np. wytknięte Polsce albo że jest to do czegoś niezbędne. Po prostu służy to poprawności regulacji prawnych statusu banku w Polsce. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.
Czy są inne pytania, wypowiedzi? Nie widzę chętnych.
Wobec tego poddaję pod głosowanie pozytywną opinię w sprawie ustawy o ratyfikacji.
Kto z państwa jest za? (5)
(*Głos z sali:* Wszyscy państwo.)
Dziękuję bardzo.
To już nie pytam, kto się wstrzymał...
Czy mogę zaproponować, żeby senator Obremski był sprawozdawcą?
(*Głos z sali:* Tak.)
Jak rozumiem, nie ma innych kandydatur, tak? Nie ma.
Dziękuję bardzo. Dziękuję.
Przechodzimy do punktu drugiego.
Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie 24 stycznia tego roku.
Kto z państwa zabierze głos?
(*Głos z sali:* Ministerstwo Rodziny.)
Bardzo proszę. Nie odnotowałem, kto będzie referował, w związku z tym... Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Elżbieta Bojanowska:

Elżbieta Bojanowska, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Ze względu na potrzebę zapewnienia ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego dla migrujących ubezpieczonych i członków ich rodzin standardem jest zawieranie przez państwa dwustronnych bądź wielostronnych umów międzynarodowych w obszarze zabezpieczenia społecznego. Z inicjatywą zawarcia umowy o zabezpieczeniu społecznym między Polską a Mongolią wystąpiły władze Mongolii. W 2012 r. przeprowadzono konsultacje w sprawie zasadności zawarcia tejże umowy. Konsultacje te potwierdziły potrzebę podjęcia działań w tym zakresie. Zawarcie umowy uznano za cenną inicjatywę ze względu na to, że może ona stanowić dodatkową motywację do podejmowania przez obywateli mongolskich legalnej pracy na terytorium Polski, a także ze względu na interesy polskich firm działających na rynku mongolskim. Począwszy od 2000 r. odnotowano znaczący rozwój polsko-mongolskiej współpracy handlowej i inwestycyjnej, o czym świadczy ponadtrzykrotny wzrost liczby polskich eksporterów na rynek mongolski, tj. wzrost z 72 do 252. Obecnie polskie przedsiębiorstwa w Mongolii działają głównie w sektorze spożywczym, energetycznym oraz w budownictwie drogowym.

Zawarcie umowy o zabezpieczeniu społecznym z Mongolią będzie oddziaływało pozytywnie na wizerunek danego państwa wśród przedsiębiorców zainteresowanych prowadzeniem działalności na terytorium Mongolii. Ponadto dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym często mają pośredni wpływ na wzrost zagranicznych inwestycji w danym państwie, szczególnie z uwagi na eliminowanie podwójnego płacenia składek na ubezpieczenie społeczne.

Obecnie w Polsce przebywa ponad 600 obywateli Mongolii, spośród których na dzień 31 grudnia 2017 r. prawie 350 było zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalno-rentowych. Należy również odnotować, że rokrocznie w Polsce przebywa ok. 150 mongolskich studentów.

Głównym celem umowy jest zagwarantowanie pełnej ochrony ubezpieczeniowej osobom przemieszczającym się między Polską a Mongolią. Standardowa umowa z tego zakresu przewiduje możliwość sumowania okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce i w Mongolii w celu nabycia prawa do świadczeń zabezpieczenia społecznego, czyli zasiłku dla bezrobotnych, świadczeń w razie choroby i macierzyństwa, emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych, świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych oraz zasiłków pogrzebowych. Umowa ta umożliwi również eksport świadczenia przyznanego przez instytucję jednej strony, np. Mongolii, do świadczeniobiorcy zamieszkującego na terytorium drugiej strony, np. w Polsce, w postaci przelewu na konto bankowe. Umowa wprowadza także zasadę stosowania jednego ustawodawstwa. Zgodnie z tą zasadą osoby objęte zakresem umowy będą podlegały jednemu ustawodawstwu, polskiemu bądź mongolskiemu, które będzie, co do zasady, ustawodawstwem państwa i miejsca wykonywania pracy i w tym państwie odprowadzane będą składki na ubezpieczenie społeczne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.
Poproszę o opinię Biuro Legislacyjne.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner:

Dziękuję bardzo.
Nie mamy żadnych uwag.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję.
Otwieram dyskusję.
Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?
Senator Wach.

Senator Piotr Wach:

Mam pytanie. Właściwie to pani dobrze to przedstawiła. Myśmymy ostatnio z Turcją postępowali... Ja chciałbym zapytać o to, czy to jest taka sama umowa, czy też są jakieś różnice. To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Wspomniała pani o liczbach osób, które są zawodowo czy też szkoleniowo z nami związane. Czy te liczby uzasadniają taki etap, żeby podpisywać umowę?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Elżbieta Bojanowska:

Tak jak wspomniałam, jest to umowa standardowa i nie odbiega ona od umowy podpisywanej z Turcją. Zarówno te liczby, jak i otwarcie się na rynek mongolski w pełni uzasadniają podpisywanie na tym etapie tejsze umowy.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Czy są inne pytania? Nie ma.

Poddaję pod głosowanie wnioszek o pozytywne zaopiniowanie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Mongolią o zabezpieczeniu społecznym.

Kto z państwa jest za? (6)

(*Głos z sali: Wszyscy państwo senatorowie.*)

(*Sygnal telefonu komórkowego*)

Pani Senator?

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Dziękuję.

Stwierdzam, że komisja wyraziła pozytywną opinię.

Czy pan senator Majer zechce sprawozdawać?

(*Senator Ryszard Majer: Tak, oczywiście.*)

Czy są inne propozycje? Nie ma.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu trzeciego.

Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o zmianie i zakończeniu obowiązywania umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji. To jest umowa z 6 maja 1993 r.

Panie Ministrze?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński:

Dziękuję bardzo.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowna Pani Senator! Szanowni Panowie Senatorowie!

Rozwiązanie umowy z Estonią należy do kategorii umów o popieraniu i ochronie inwestycji, jakie obowiązują w relacjach pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, są to tzw. umowy BIT. Umowy te były zawierane na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku w okresie transformacji polityczno-gospodarczej w celu przyciągnięcia inwestycji do Polski. Umowa zapewnia inwestorowi i jego inwestycjom w państwie przyjmującym inwestycję pełną ochronę oraz możliwość dochodzenia roszczeń przed międzynarodowym trybunałem arbitrażowym. Obowiązanie tej umowy, podobnie jak i innych umów typu BIT zawartych przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, jest kwestionowane przez

Komisję Europejską z uwagi na niezgodność z prawem Unii Europejskiej. Komisja uważa, że umowy te pokrywają się z postanowieniami traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a nawet mogą być z nimi sprzeczne. Dotyczy to w szczególności zasad swobody przepływu kapitału, swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług oraz podstawowych zasad prawa Unii Europejskiej, takich jak zasada nadrzędności, jedności, skuteczności i pewności prawa Unii Europejskiej, a także mechanizmu rozstrzygania sporów inwestycyjnych.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w orzeczeniu w sprawie Achmei wydanym w dniu 30 marca bieżącego roku potwierdził niezgodność tych umów z prawem Unii Europejskiej.

Proces rozwiązywania przez Polskę umów typu BIT dotyczy nie tylko Estonii, lecz także wszystkich tego typu umów zawartych przez Polskę z państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Są to w sumie 23 umowy. Polska bowiem nie zawierała takich umów z Irlandią i Maltą, umowa z Włochami wygasła na skutek wypowiedzenia umowy przez ten kraj, a ponadto Polska wypowiedziała umowę z Portugalią.

Rozwiązanie umowy nie będzie miało konsekwencji politycznych. Państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym Polska i Estonia, zostały wezwane przez Komisję do zakończenia obowiązywania umów typu BIT. Zarówno Polska, jak i Estonia wyrażają wolę rozwiązania umowy. Rozwiązanie umowy nie będzie miało negatywnych skutków społecznych, a wręcz przeciwnie, należy oczekiwać, że zostanie ono życzliwie przyjęte z uwagi na publiczną krytykę umów BIT i międzynarodowego arbitrażu inwestycyjnego. Nie powinno to też wpłynąć na stosunki gospodarcze między Polską a Estonią. Umowę zawarto w celu przyciągnięcia inwestycji estońskich do Polski oraz polskich do Estonii. Oba państwa nie były wtedy członkami Unii Europejskiej. Obecnie poziom prawodawstwa oraz dostęp do powszechnego sądownictwa daje inwestorom zagranicznym gwarancję ochrony inwestycji z możliwością dochodzenia swoich praw na drodze sądowej. Rozwiązanie umowy zakończy jednocześnie obowiązywanie klauzuli ochronnych dla inwestorów, które w przypadku wypowiedzenia umowy z Estonią obowiązywałyby jeszcze przez kolejne 10 lat. Wygaszenie umów BIT może też potencjalnie zmniejszyć obciążenie Polski pod względem finansowym z tytułu postępowań arbitrażowych. Polskie przedsiębiorstwa w minimalnym stopniu korzystają z procedur dochodzenia roszczeń przeciwko państwu w oparciu o umowy BIT, w przeciwieństwie do zagranicznych inwestorów w Polsce. Mimo dużego odsetka wygrywanych spraw Polska ponosi jednak wysokie koszty postępowań arbitrażowych. Dochodzenie ewentualnych odszkodowań przez inwestorów zagranicznych będzie nadal możliwe na podstawie przepisów krajowych.

Zwracam się do pana przewodniczącego o przyjęcie ustawy. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Poproszę o opinię Biuro Legislacyjne.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel:

Dziękuję bardzo.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z państwa chciałby zabrać głos?

Senator Wach.

Senator Piotr Wach:

Ja mam krótkie pytanie. Myśmy przyjmowali ostatnio wiele takich wypowiedzeń, w dużej liczbie. Wśród nich wypowiedzenie z Łotwą, choć to właściwie nie było wypowiedzenie, tylko chyba wygaśnięcie za obopólną zgodą. Tak że to było coś innego. Jednak w tym przypadku jest wypowiedzenie...

(Głos z sali: Tu jest tak samo.)

Czyli to też jest za zgodą?

Czy byłby pan uprzejmy mimo to przeczytać tytuł? Mnie się wydawało... Ja niestety nie mam tego przed sobą. Ten tytuł różnił się – tak mi się wydaje – kilkoma słowami od tytułów pozostałych umów. Chciałbym dojść do tego, czy za tym coś tkwi, czy po prostu zostało to inaczej sformułowane. Chodzi o sam tytuł sprawy.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński: ...On jest tak zapisany.)

Dokładnie tak samo, tak?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński: Tak.)

(Głos z sali: Sytuacja też jest taka sama.)

Dobrze, dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Senator Sługocki.

Senator Waldemar Sługocki:

Dziękuję bardzo.

Ja mam takie formalne pytanie do pana ministra. Jak rozumiem, to my wypowiadamy, tak? A dlaczego nie wypowiada Estonia? Czy może Estonia też nam wypowiada? Czy Estończycy w pracach swego parlamentu też tak to przedstawiają, że to Estonia wypowiada umowę? Jaka jest narracja w Estonii, wewnątrz kraju?

Naczelnik Wydziału w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Joanna Hawryluk:

Dzień dobry.

Jeśli mogę...

(Przewodniczący Marek Rocki: Nie ma problemu. Proszę.)

Jest to rozwiązanie w drodze porozumienia stron, czyli porozumienia między Polską a Estonią. Tak samo jest to prezentowane w naszym parlamencie i w parlamencie estońskim.

(*Senator Piotr Wach*: To jest tak jak z Łotwą, tak?)

Jest to dokładnie taka sama sytuacja. Jest to ten sam tryb rozwiązania umowy, którą jesteśmy związani. Tak w przypadku Łotwy, jak i Estonii jest to rozwiązanie umowy w drodze porozumienia stron.

(*Senator Waldemar Ślugocki*: Jak rozumiem, te pozostałe, które wypowiedacie, są w tym samym trybie, tak?)

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński*: Nie.)

Nie.

(*Senator Waldemar Ślugocki*: Nie?)

Nie. To może ja wyjaśnię. Rozwiązywanie 23 umów, które były podpisane, odbywało się różnym trybem, w zależności od woli partnera. Sytuacja uległa zmianie po orzeczeniu dotyczącym spółki Achmea. Sytuacja prawna stała się jednoznaczna, wszystkie państwa są zobowiązane do rozwiązania umów.

Jednak nasz proces wewnętrzny rozpoczął się troszkę wcześniej i obecnie w drodze porozumienia rozwiązujemy umowy z 6 państwami. Mowa o Danii, Estonii, Łotwie, Rumunii, Republice Czeskiej i Słowenii. To jest na różnym etapie. Te ustawy były procedowane... Jeśli chodzi o Danię, to Dania jest już na ostatnim etapie, zakończyliśmy proces ratyfikacji, czekamy na dokumenty. Jeśli chodzi o Łotwę, to jest to na etapie, bodajże, podpisu u pana prezydenta. Możesz to potwierdzić, Łukasz?

(*Starszy Ekspert w Departamencie Prawno-Traktatowym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Łukasz Kułaga*: Czekamy na publikację.)

Czekamy na publikację ustawy.

Co do Czech, Rumunii, to obecnie jest to na etapie konsultacji międzyresortowych, czyli przed wysłaniem wniosku... to znaczy przed przekazaniem wniosku pod obrady Rady Ministrów. Jeśli z kolei chodzi o Słowenię, to czekamy na odpowiedź Słowenii. Liczymy, że podobne porozumienie zostanie wynegocjowane ze Słowacją, trwają konsultacje.

Rozwiązanie umów z pozostałymi 15 państwami członkowskimi ma charakter wypowiedzenia. Zostały już wypowiedziane umowy m.in. z Portugalią, o czym wspomniał pan minister. Zakończyły się także procedury, jeśli chodzi o Cypr, Holandię, Francję, Luksemburg, Belgię. Pozostałe umowy są na etapie podpisu u pana prezydenta.

(*Starszy Ekspert w Departamencie Prawno-Traktatowym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Łukasz Kułaga*: Czekamy na publikację ustawy i wtedy przekazujemy do pana prezydenta.)

Dokładnie tak, czekamy na publikację ustawy i wtedy przekazujemy do pana prezydenta.

Senator Waldemar Ślugocki:

Ja rozumiem to wszystko, o czym mówi pani dyrektor, tylko mnie bardziej interesuje to, że przecież prawo europejskie w równej mierze dotyczy Polski, jak i np. Holandii

czy innych państw. Bardziej zastanawiał mnie fakt, dlaczego to my wypowiedzieliśmy i mimo że my wypowiedzieliśmy, to chociażby Holendrzy, o ile pamiętamy naszą dyskusję, nie byli tak chętni i szczodrzy w kwestii wypowiedzenia tej umowy jak Polska, chociaż funkcjonują w tym samym, europejskim porządku prawnym. Prawda?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński:

Kłopot jest taki, że to dotyczy prawa krajowego, my musimy wypowiedzieć te umowy nie w ramach prawa unijnego, tylko na poziomie prawa w kraju. A to, że my się spieszymy, a inne kraje się nie spieszą, to inna sprawa. Są tutaj 2 powody. Jeden powód jest taki, że my jesteśmy biorcą kapitału, a oni są dawcą, więc my mamy interes, żeby jak najszybciej wypowiedzieć te umowy, żeby ryzyko było jak najmniejsze, a oni mają interes w tym, żeby jak najdłużej to przeciągać. Drugi powód... Druga sprawa wiąże się z tym, że Unia Europejska wzięła m.in. nas pod lupę po to, żeby zbadać, czy te umowy są niezgodne, i my jesteśmy naciskani przez Unię, żeby rozwiązać te umowy. Na razie nie wszystkie kraje...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Tak?

Senator Waldemar Ślugocki:

Bardziej interesuje mnie ten wątek, dlaczego Unia Europejska wzięła Polskę pod lupę, a nie np. naszego partnera, z którym tę umowę bilateralną mieliśmy zawartą.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Starszy Ekspert w Departamencie Prawno-Traktatowym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Łukasz Kułaga:

Dziękuję bardzo.

Łukasz Kułaga, Departament Prawno-Traktatowy MSZ.

Otóż po wyroku w sprawie spółki Achmea z marca tego roku jest takie ogólne uznanie, że te umowy są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej i należy je wygasić. Jednak państwa Europy Zachodniej dające kapitał, rzeczywiście, tak jak wskazał pan minister, przedłużają trochę ten proces, wskazując, że to powinno odbyć się w formie umowy wielostronnej, na którą powinny zgodzić się wszystkie państwa Unii Europejskiej. Jednocześnie w trakcie wstępnych konsultacji odnośnie do projektu jednej wspólnej umowy kończącej wszystkie umowy BIT w ramach Unii Europejskiej państwa próbują wtłoczyć do tego projektu umowy różne inne rozwiązania, co znacznie przeciąga negocjacje i w efekcie nie wiadomo kiedy taka umowa będzie zawarta. Tak więc Polska, żeby nie czekać – bo zgodnie z tym, co sugerował pan minister, my jesteśmy skarżeni – chce te umowy zakończyć wcześniej albo nawet jednostronnie. Dziękuję.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz
Kościński:**

To ja może wyjaśnię. Tutaj był jeszcze jeden aspekt, troszeczkę inny, mianowicie to był tzw. Pilot. Prawda?

(*Naczelnik Wydziału w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Joanna Hawryluk:* Tak, pan minister odnosił się tutaj do postępowania w systemie EU Pilot.)

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Czy są inne pytania, wypowiedzi? Nie widzę zgłoszeń.

Wobec tego poddaję pod głosowanie pozytywną opinię w sprawie ratyfikacji Porozumienia między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o zmianie i zakończeniu obowiązywania Umowy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji.

Kto z państwa jest za? (7)

(*Głos z sali:* Wszyscy państwo.)

Dziękuję bardzo.

Czy mogę zaproponować, żeby senator Sługocki był sprawozdawcą?

(*Senator Waldemar Sługocki:* Tak, tak.)

Dziękuję bardzo.

Czy są inne propozycje? Nie ma.

Dziękuję.

Przechodzimy do rozpatrzenia ustawy o ratyfikacji protokołu przystąpienia do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, w celu uwzględnienia przystąpienia Ekwadoru.

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie
Przedsiębiorczości i Technologii
Tadeusz Kościński:**

Dziękuję bardzo.

Szanowny Panie Przewodniczący! Pani Senator! Panowie Senatorowie!

Umowa o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Kolumbią i Peru z drugiej strony jest stosowana tymczasowo od roku 2013. Polska ratyfikowała tę umowę w roku 2014.

Projekt ustawy, który jest w tej chwili przedmiotem obrad, dotyczy ratyfikacji protokołu uwzględniającego przystąpienie Ekwadoru do wymienionej umowy. Jest to protokół przystąpienia do kompleksowej, wyważonej umowy zgodnej z zasadami WTO, która wzmocni ramy prawne wzajemnych stosunków gospodarczych. Należy oczekiwać, iż implementacja protokołu przyczyni się do pogłębienia relacji handlowych i inwestycyjnych Unii Europejskiej, w tym Polski, z Ekwadorem, których poziom jest obecnie bardzo niski. W ubiegłym roku wartość polskiego eksportu do Ekwadoru wyniosła niecałe 19 milionów euro, a importu – 173 miliony euro. Pozycja Ekwadoru na liście najważniejszych polskich kierunków eksportowych jest bardzo

niska, znajduje się on na sto dwudziestym pierwszym miejscu, a pod względem importu – na sześćdziesiątym piątym miejscu. Dzięki protokołowi państwa członkowskie Unii Europejskiej będą mogły korzystać z usunięcia wysokich ceł i barier technicznych w handlu oraz liberalizacji rynku usług. Łatwiejsze będzie zakładanie przedsiębiorstw na terytorium państw będących stronami. Zapewniona zostanie również ochrona oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej. Nastąpi otwarcie rynku zamówień publicznych. Uwzględnione będą zobowiązania dotyczące egzekwowania norm pracy i ochrony środowiska.

Generalnie protokół zapewni polskim eksporterom lepszy dostęp do rynku Ekwadoru w zakresie głównych polskich pozycji eksportowych do Ekwadoru, czyli ekstraktu słodowego, kauczuku syntetycznego czy samochodów osobowych. Protokół stworzy podmiotom gospodarczym z Unii Europejskiej warunki do pełnego korzystania z możliwości i komplementarności pojawiających się między naszymi gospodarkami. Wdrożenie protokołu całkowicie zwolni z cła produkty przemysłowe i rybołówstwa pochodzące z Unii Europejskiej i przywożone do Ekwadoru.

Z chwilą wejścia umowy w życie także Ekwador będzie korzystać z nowego szerokiego dostępu do rynku Unii Europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do swojego głównego eksportowego produktu rolnego, czyli bananów.

W naszej ocenie wejście w życie protokołu nie będzie miało skutków społecznych w Polsce. Nie przewidujemy też negatywnych skutków gospodarczych. Protokół nie będzie miał wpływu finansowego na stronę wydatkową budżetu. Komisja Europejska ocenia, że protokół będzie miał niewielki ujemny wpływ finansowy na dochody całej Unii Europejskiej, jednak prawdopodobny wzrost przywozu produktów objętych stopniowym obniżaniem ceł częściowo zrównoważy utratę dochodów wynikającą z pełnego wdrożenia preferencji taryfowych wynegocjowanych w ramach protokołu oraz początkowego poziomu przyznanych kontyngentów taryfowych. Nie przewiduje się negatywnych skutków politycznych. Ratyfikacja pozytywnie wpłynie na relacje bilateralne Polski i Ekwadoru. Zwracam się zatem do pana przewodniczącego o przyjęcie przedmiotowej ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Poproszę o opinię Biuro Legislacyjne.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel:**

Dziękuję bardzo.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z państwa senatorów chce zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Ja też właściwie nie mam... To znaczy ja mam pytania, ale, jak rozumiem, pan minister nie będzie potrafił na nie odpowiedzieć...

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński: To dobre pytanie.)

(Wesołość na sali)

Państwo nie macie przed sobą tego załącznika. My dostaliśmy z naszego biura taką informację, że ponieważ ta ustawa jest duża objętościowo, wisi na stronie. Sama umowa to jest dwadzieścia parę stron, a do tego jest blisko 350 stron załączników w postaci tabel. Ja sobie tak kartkę tutaj i zastanawiam się... Właściwie może jest to logiczne, że: świnie inne niż domowe o masie powyżej 50 kg – bez cła; owce hodowlane – bez cła, ale żywe jagnięta – z cłem. Czyli krótko mówiąc, jakby młode zwierzęta, które jeszcze można podhodować, są objęte cłem, a starsze nie są. No, to jest interesująca lektura. Zastanawia mnie tylko, jak dochodzono do tak skomplikowanej struktury tych ceł. Aż tyle jest tu tych produktów, a jednocześnie każdego dotyczy inna stawka i pewnie inne uzasadnienie. Być może senator Chróścikowski jako zajmujący się problematyką żywnościową potrafiłby to wytłumaczyć.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie, wycofuję to pytanie.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Tadeusz Kościński: Dziękuję bardzo.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ja potrafię sobie wyobrazić, ile mogą trwać negocjacje, kiedy w grę wchodzi tyle szczegółów.

Senator Wach.

Senator Piotr Wach:

Ja bym się nie odważył odpowiadać na to pytanie. Jednak, ogólnie rzecz biorąc, to jest umowa wielostronna, więc państwa mają swoje zastrzeżenia. Pewne produkty w danych państwach są bardzo chronione. Jeżeli chodzi o jagnięta, to wiadomo, że są kraje, w których jest to podstawowa potrawa na Wielkanoc i w tym okresie. Tak więc mogą na to wpływać najróżniejsze sprawy, tak mi się wydaje. Zapewne my też moglibyśmy znaleźć jakąś naszą specjalność i próbować ją chronić. Tak że to z tego może wynikać.

Przewodniczący Marek Rocki:

No, jest też taki interesujący aspekt, że do już istniejącej umowy typu 2 kraje plus Unia dochodzi trzeci kraj, akceptując stawki, które zostały wcześniej ustalone.

Naczelnik Wydziału w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Joanna Hawryluk:

Wyjaśnię, z czego to wynika. Negocjacje toczyły się od 2009 r., jeśli chodzi o Peru i Kolumbię. Ekwador na pewnym etapie z tych negocjacji się wycofał. Dlaczego? On korzystał z jednostronnego rozwiązania, z jednostronnego dostępu do rynku. Był tzw. beneficjentem systemu GSP, ogólnego systemu preferencji, i to jeszcze tzw. beneficjentem GSP Plus, czyli z bezcłowym dostępem do rynku. A w sytuacji, w której graduował, zmienił klasyfikację z niższej na wyższą... Tam mamy do czynienia z klasyfikacją Banku Światowego, a jeszcze w trakcie polskiej prezydencji ten system był reformowany. W momencie, w którym przestał klasyfikować się do korzystania z systemu jednostronnego, wzrosło zainteresowanie utrzymaniem dostępu do rynku na zasadach bezcłowych. W związku z tym przystąpienie do umowy Peru – Kolumbia było rozwiązaniem pozwalającym na utrzymanie dotychczasowych warunków dostępu do rynku, z drobnymi różnicami, bo istotnie w taryfie były drobne różnice. No i poszerzeniem regulacji zasad wymiany handlowej, bo to nie tylko dostęp do rynku, czyli nie sama liberalizacja taryf, tak jak w systemie GSP, tutaj mamy do czynienia z szerszym dostępem do rynku usług, zamówień publicznych itd. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Czy będą inne wypowiedzi? Nikt się nie zgłasza.

Wobec tego poddamę pod głosowanie wnioski w sprawie pozytywnego zaopiniowania ustawy o ratyfikacji protokołu przystąpienia do Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Kolumbią i Peru z drugiej strony w celu uwzględnienia przystąpienia Ekwadoru.

Kto z państwa jest za? (6)

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chciałby sprawozdawać?

(Senator Waldemar Ślugocki: Chyba pan.)

To ja to wezmę, że tak powiem.

Nie widzę innych zgłoszeń.

Dziękuję bardzo.

Zamykam to posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 11 minut 03)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii